

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

IV. Pabst Eugen's III. Verfügungen wegen Corveyscher Kirchengüter zu Kroppenstädt an den Bischof Anselm von Havelberg und an den Domherrn Reiner daselbst.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

(sic pro — tho) regularum instituti (sic), inibi collocentur, quorum sancta conversatione generatio illa prava atque perversa corrigatur. Deo igitur et eius famulis nos tam sedulo adinuocantibus magnas gratias agentes, addimus possessioni eorundem fratrum urbem que dicitur Marienburgk, quam prius Imperator Otto Havelbergenſi Episcopatuſi dedit, cum villis ad eam pertinentibus, quorum nomina hec ſunt Pricipim, Rotzinak, Cotim, Vitznizi, Niecormi, Milumi, Maltzii, Zimrelizii Rabbini, Pricipini, Jadini cum omnibus utilitatibus et decimatibus ipſarum. Preterea omnem decimam eorum, que nunc poſſident, quin eciam uniuerſam decimam tocius terre, que nunc colitur et decimatur ſeu poſt hec coletur et decimabitur, que horum fluminum limitibus diſterminatur, ab occidente quidem flumine Albi, ab oriente vero flumine Hauela, a meridie flumine Strume, porro a ſeptentrione lacu Clitzſe uſque ad prouinciam Schollene. Archipreſbiteratum quoque, quem prepoſito illorum Baldramo et eius legitimis ſucceſſoribus in perpetuum donauimus, eademque flumina limitantur. Quasunque ergo decimas cuilibet homini beneficiali iure conceſſimus ſive non conceſſimus, ad predictorum pauperum Chriſti ſuſtentationem et prebendam in eternam et propriam poſſeſſionem ſupradicto loco emancipauimus. Homines autem, quos exercere terram fratrum contigerit, de ſeculari iuſticia nulli niſi aduocato reſpondeant, quem idem fratres pro commoſo ſuo eligere et in quocunque iuſte eis diſplicuerit, prout equum eſt, emendare et mutare poteſtatem habeant, que omnia noticie fidelium tam futurorum quam preſentium patere volumus, Ne quisquam ſucceſſorum noſtrorum hec adnihilare preſumat, Ideoque Banno Apoſtolorum Petri et Pauli primeque ſedis pontificis Eugenii noſtroque banno et ſigillo confirmamus, vt ſi quis huius priuilegii tenorem temerauerit, ſciat ſe delendum de libro uiuentium et cum iuſtis non ſcribendum, niſi celeriter Reſipiſcat. Conſeruantibus autem fiat pax et gaudium in ſpiritu ſancto et nunc et in die eternitatis Amen. Actum Magdeburgk Anno dominice Incarnationis M. C. XLV.*). Epacta VI, Ind., Concurrente, anno uero preſulatus domini Anſhelmi Havelbergenſis Epi. XVII. Huius rei ſunt teſtes dominus Fridericus Magdeburgenſis Archiepiſcopus, Gerardus prepoſitus, Halzeco decanus, Fridericus, Bruno junior Canonici ſancti Mauriti, Euerardus prepoſitus Sancte Marie, Lampertus prepoſitus de Lietzke.

Nach demſelben Copialbuche. Ungeſtaltet und mit der Jahreszahl 1146 abgedruckt in P. v. Reſebur N. Archiv I, 367.

IV. Paſt Eugen's III. Verſügungen wegen Corbeſcher Kirchengüter zu Kroppenſtadt an den Biſchof Anſelm von Havelberg und an den Domherrn Reiner daſelbſt.

Eugenius Episcopus, Servus ſervorum Dei, Venerabili fratri A. Hav. Episcopo ſal. et ap. ben. Dilectus filius noſter, Witaldus Abbas, et monachi Corbejenſes nobis conqueſti ſunt, quod Poppo de Blanckenburch, et filius ejus, et R. Canonicus tuus, reditus omnes, quos habuerunt in Kroppenſteden et Gruninguae ſibi uolenter abſtulerint, et iniuſte detineant. Quia igitur ex officii noſtri debito eorum iuſticiae deeſſe nec volumus nec debemus, per apoſtolica tibi ſcripta mandamus atque praecipimus, quatenus ſi eorum quaerimonia ueritate innitur, ipſos inuaſores diſtrictè commoneas,

*) Der Copiſt hatte anſänglich 1146 geſchrieben, hat aber dieſe offenbar unrichtige Jahreszahl in 1145 umgeändert.

ut ablata cum integritate restituant. Alioquin infra duos menses, postquam praesentia scripta susceperis, de ipsis canonicam justitiam facias.

Eugenius Episcopus, Servus servorum Dei, Reinhero Havelbergenfi Canonico sal. et ap. ben. Dilecti filii nostri, Wilbaldi, et monachorum Corbejenfium quaerelam accepimus, quod in villa Croppensteden XX. mansos sibi injuste et violenter abstuleris. Quia igitur ecclesiasticorum bonorum inuafores quanta sint animadversione cogendi, tibi non credimus esse incognitum, per apostolica tibi scripta praecipiendo mandamus, quatenus et praedictos mansos, quos invalisti, et alia exinde ablata cum integritate restituas. Quod si contemtor exstiteris, scire te volumus, quia sine gravi vindicta non praeteribimus, si iteratus clamor super injuria praedicta ad nos pervenerit.

Nach Martene et Durand Collect. amplif. II, 212 und Buchholz Geschichte der Churmark Brandenburg I, 414. 415.

V. Schreiben des Bischofs Anselm von Havelberg an den Abt Wibald von Corbey, seinen Freund, über die damalige Lage des Bisthumes und Domcapitels zu Havelberg, etwa vom Jahre 1151.

Wibaldo, Venerabili Abbati, carissimo sibi, Anselmus, pauper Christi, orationes quotidianas et obsequium quotidie paratum. Carissime, scripsisti mihi familiariter et breviter, sed mihi multa de te et de me scire volenti, pauca non sufficiunt. Utinam per triduum saltem simul sederemus, et in medio nostrorum noster Cancellarius federet, ut mutua colloctione in omnium nostrum notitiam veniret, quod singuli intra se clausum tenerent. Ego quidem iterum jam in alveum cordis mei regressus sum, nec sponte mea de caetero adeo supereffluere disposui, ut ad instar torrentis lutum colligam, quo involvar, et coenulentam turbationem, quam saepe passus sum, iterum patiar. Quid enim mihi inter molentes, licet alter interdum assumatur, ubi continuus et infinitus est circuitus? quid mihi in agro, ubi licet assumatur, tamen vix unquam deest sol urens et aestus percutionis, seu alia quaevis tentationis intemperies? Quinimo in lectulo quiescam, ubi licet alter interdum relinquatur, tamen alter, nequaquam tot tentationibus expositus, frequentius assumitur. In praesepio meo Havelberg, pauper Christi, cum fratribus meis pauperibus Christi maneo, ubi alii turrim fortitudinis aedificant, a facie inimici, alii sunt in excubiis, ad defendendum contra insultus paganorum, alii divinis obsequiis mancipati quotidie martyrium expectant, alii animas suas, Deo reddendas, jejuniis et orationibus purificant, alii lectionibus vacantes, et sanctis meditationibus insistentes, et sanctorum vitam et exempla imitantes, se ipsos exercitant; at omnes nudi et pauperes nudum ac pauperem Christum, quantum possumus, sequimur. Satis lufimus, de reliquo res seria agatur. Christus in praesepio, Christus in praetorio, aliter ibi, aliter ibi. Ibi, id est in praesepio jacenti angeli laudantes concinuerunt, ibi, id est in praetorio ante principes stanti, acclamaverunt Judaei, crucifigatur, crucifigatur. O sigillum divinae scripturae quis mihi aperiet? quis, inquam, nisi agnus, qui occisus est ab origine mundi? Crede mihi, frater carissime, melius et tutius est cum Christo jacere in praesepio, et vagire miserias conditionis humanae, stella nova desuper lucescente, angelis gloriam concinentibus, regibus diversa munerum exenia offerentibus, quam stare in praetorio iridentibus militibus, flagellantibus, conspuentibus, alapis verborum cedentibus, coronam spineam, vere spineam, vere aridam, vere fuoco aeternae vitae carentem, vere spineam pungitivam, aculeos detractionis post laudes habentem plectentibus, sole contemplationis divinae obscurato, terra cor-